

Нужна С. А.,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри інформаційних систем і технологій;
Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро

КОМП'ЮТЕРИЗАЦІЯ ОБЛІКУ В УКРАЇНІ: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Сьогодні в економіці України спостерігаються кризові явища, що призводять до погіршення економічного стану суб'єктів господарювання. В зв'язку з цим, зростає роль і значення удосконалення організації обліку підприємств з метою забезпечення більш раціонального використання їх власних ресурсів. Загалом процес удосконалення стосується саме комп'ютеризації обліку й обробки економічної інформації. Найбільш сучасними є автоматизовані інформаційні технології, здатні активно впливати на якість обліку.

Комп'ютеризація обліку в останні декілька років залишається складним питанням і передбачає використання комп'ютерних систем для потреб економіки. До цього часу практично відсутні універсальні програмні продукти в галузі комп'ютеризації обліку, адже це вимагає перегляду основ автоматизації прийомів і способів його здійснення. Одним з головних інструментів бухгалтера залишаються універсальні табличні редактори, бухгалтерські та аналітичні програми. Перевагами обробки економічної інформації підприємств за допомогою інформаційних технологій порівняно з традиційними методами обробки інформації є: зниження відсотка помилок бухгалтера, автоматизація всіх рутинних операцій обліку, зручність у документальному оформленні процесу і результатів обліку, інтеграція з системами підприємств, багаторазове використання прийомів обліку з застосуванням відповідних шаблонів та інше.

Перспективним напрямком комп'ютеризації обліку на підприємствах України є інтенсивне використання інформаційних технологій електронних таблиць у бухгалтерському обліку. На багатьох підприємствах інформаційні технології електронних таблиць є основним інструментом для оформлення документів, розрахунків, графічного представлення даних обліку та аналізу. Крім того, електронні таблиці можуть використовуватись як прості бази даних (облікових або аудиторських).

Останнім часом деякі підприємства України у сфері бухгалтерського обліку використовують програмний продукт "BAS Бухгалтерія". Цей продукт є готовим інструментом для вирішення всіх завдань, що стоять перед бухгалтерською службою підприємства, якщо бухгалтерська служба повністю відповідає за облік на підприємстві, включаючи, наприклад, виписку первинних документів, облік продажів тощо. Це прикладне рішення також можна використовувати виключно для ведення бухгалтерського та податкового обліку, а завдання автоматизації інших служб, наприклад, відділу продажів, вирішувати спеціалізованими конфігураціями або іншими системами.

Програмний продукт "BAS Бухгалтерія" призначений для автоматизації бухгалтерського і податкового обліку, зокрема й підготовки обов'язкової (регламентованої) звітності, в організаціях, що здійснюють будь-які види

комерційної діяльності: гуртову і роздрібну торгівлю, комісійну торгівлю (включно з субкомісією), надання послуг, виробництво тощо. Бухгалтерський та податковий облік ведеться відповідно до чинного законодавства України. "BAS Бухгалтерія" постачається в різних версіях, що дозволяє програмі зростати разом з користувачем та його діяльністю – від студента та початківця у роботі і до керівника великої корпорації. Версії програми: учбова, базова, ПРОФ та КОРП. Усі версії програми мають однаковий функціонал з деякими обмеженнями та доповненнями. Але виникає проблема – недостатня кількість фахівців по роботі з програмним продуктом. Тому виникає необхідність застосовувати більш розповсюджені інструменти з аналогічними можливостями, а саме, електронні таблиці.

Підбиття підсумків за період – це невід’ємна частина роботи бухгалтера. Прикладом використання електронних таблиць є, формування зведеної таблиці з підсумковими показниками.

Так засобами відповідних програмних продуктів, наприклад, BAS Бухгалтерія КОРП можна сформуванити одну із форм звітності, перенести у електронні таблиці (рис. 1) та виконати підбиття підсумків, сформувавши відповідну зведену таблицю (рис. 2).

	G	H	I	J	K	L
3		Контрагент	Договор	Документ	361	6431
4		Арт Кава ПП	49	Рахунок на оплату покупцю ДОО0-000114 від 30.06.2022 10:00:00	1 360,67	
5		Велешко П.Л. ФОП	10	Рахунок на оплату покупцю ДОО0-000049 від 12.05.2022 23:00:01	262,50	
6		Крупко І.Д. ФОП	2	Рахунок на оплату покупцю ДОО0-000051 від 14.05.2022 12:00:01	7 647,50	
7		Крупко І.Д. ФОП	2	Рахунок на оплату покупцю ДОО0-000065 від 15.06.2022 12:00:01	481,67	
8		Летті Арт ТОВ	Поставки ЛТ-1/05-2022-1	Рахунок на оплату покупцю ДОО0-000045 від 12.05.2022 12:00:00	16,67	
9		Летті Арт ТОВ	Поставки ЛТ-1/05-2022-1	Рахунок на оплату покупцю ДОО0-000043 від 02.05.2022 12:00:01	3 175,00	
10		Ліана ТОВ	Л-1/6-2022	Рахунок на оплату покупцю ДОО0-000124 від 30.06.2022 10:00:00	136 066,67	
11		Наша кава ТОВ	51	Рахунок №11 від 21.05.2022	2 483,33	
12		Наша кава ТОВ	51	Рахунок №12 від 22.05.2022	1 200,00	
13		Наша кава ТОВ	51	Рахунок №13 від 22.05.2022	516,67	
14		Наша кава ТОВ	52	Рахунок №25 від 31.05.2022	366,67	
15		Наша кава ТОВ	52	Рахунок №40 від 02.06.2022	150,00	
16		Ресто ТОВ	29	Рахунок на оплату покупцю ДОО0-000125 від 30.06.2022 23:59:59	31 000,00	
17		Тачукова О.П. ФОП	36	Рахунок на оплату покупцю ДОО0-000126 від 30.06.2022 23:59:59	42 250,00	
18		Тельно Орися ФОП	ТО-12-1	Рахунок на оплату покупцю ДОО0-0000199 від 10.00.2022	50,00	
19		Тельно Орися ФОП	ТО-12-1	Рахунок на оплату покупцю ДОО0-0000200 від 10.00.2022	50,00	
20		Тельно Орися ФОП	ТО-12-1	Рахунок на оплату покупцю ДОО0-0000201 від 10.00.2022	50,00	
21		Тельно Орися ФОП	ТО-12-1	Рахунок на оплату покупцю ДОО0-0000202 від 10.00.2022	50,00	
22		Тельно Орися ФОП	ТО-12-1	Рахунок на оплату покупцю ДОО0-0000203 від 10.00.2022	50,00	
23		Тельно Орися ФОП	ТО-12-1	Рахунок на оплату покупцю ДОО0-0000204 від 10.00.2022	50,00	
37		УмКава ТОВ		1 Рахунок на оплату покупцю ДОО0-0000320 від 15.00.2022	50,00	
38		УмКава ТОВ		1 Рахунок на оплату покупцю ДОО0-0000322 від 15.00.2022	516,67	
39		Велешко П.Л. ФОП	10	Рахунок на оплату покупцю ДОО0-000049 від 12.05.2022 23:00:01		262,50
40		Грід ТОВ	Г-12	Рахунок на оплату покупцю ДОО0-000011/1 від 12.02.2022 23:00:02		300
41		Крупко І.Д. ФОП	2	Рахунок на оплату покупцю ДОО0-000051 від 14.05.2022 12:00:01		7 647,50
42		Летті Арт ТОВ	Поставки ЛТ-1/05-2022-1	Рахунок на оплату покупцю ДОО0-000043 від 02.05.2022 12:00:01		3 175,00
43		Летті Арт ТОВ	Поставки ЛТ-1/05-2022-1	Рахунок на оплату покупцю ДОО0-000045 від 12.05.2022 12:00:00		16,66
44		Ліана ТОВ	Л-1/6-2022	Рахунок на оплату покупцю ДОО0-000124 від 30.06.2022 10:00:00		136 066,67
45		Наша кава ТОВ	51	Рахунок №11 від 21.05.2022		2 483,33
46		Наша кава ТОВ	51	Рахунок №12 від 22.05.2022		1 200,00
47		Наша кава ТОВ	52	Рахунок №24 від 31.05.2022		1 700,00
48		Орфей ТОВ	14-23	Замовлення №16 від 30.04.2022		1 900,00
49		Онлі фан ТОВ	69	Рахунок на оплату покупцю ДОО0-000145 від 30.06.2022 00:59:59		1 600,00
50		Ресто ТОВ	29	Рахунок на оплату покупцю ДОО0-000125 від 30.06.2022 23:59:59		31 000,00

Рис. 1. Результат аналізу даних підприємств по рахунку 361 та рахунку 6431 на робочому листі електронних таблиць Microsoft Excel

			Значения		
N	O	P	Q	R	S
Контрагент	Договор	Документ	Кт 361	Дт 6431	Різниця
Арт Кава ПП	49	Рахунок на оплату покупок	1 360,67		1 360,67
Грід ТОВ	Г-12	Рахунок на оплату покупок		300,00	-300,00
Крупко І.Д. ФОП	2	Рахунок на оплату покупок	481,67		481,67
Летті Арт ТОВ	Поставки ЛТ-1/05-20	Рахунок на оплату покупок	16,67	16,66	0,01
Ліана ТОВ	Л-1/6-2022	Рахунок на оплату покупок	136 066,67	136 066,67	0,00
Наша кава ТОВ		51 Рахунок №13 від 22.05.2022			516,67
Наша кава ТОВ		52 Рахунок №24 від 31.05.2022			1 700,00
Наша кава ТОВ		52 Рахунок №25 від 31.05.2022			366,67
Наша кава ТОВ		52 Рахунок №40 від 02.06.2022			150,00
Онлі фан ТОВ		69 Рахунок на оплату покупок			1 600,00
Орфей ТОВ	14-23	Замовлення №16 від 30.04.2022			1 900,00
Тельно Орися ФОП	ТО-12-1	Рахунок на оплату покупок			10,00
Тельно Орися ФОП	ТО-12-1	Рахунок на оплату покупок			-5,00
Трейд+	1	Рахунок на оплату покупок			0,00
УмКава ТОВ		1 Рахунок на оплату покупок			-200,00
УмКава ТОВ		1 Рахунок на оплату покупок			-260,00
УмКава ТОВ		1 Рахунок на оплату покупок			-10,00
УмКава ТОВ		1 Рахунок на оплату покупок		6,67	-6,67
УмКава ТОВ		1 Рахунок на оплату покупок		12,00	-12,00
Общий итог			149 392,33	152 500,33	-3 108,00

Рис. 2. Побудована зведена таблиця з підсумками в електронних таблицях Microsoft Excel

Результат підсумків є зрозумілим і наглядним, гнучким до змін та інших, можливих, підсумків як за контрагентами так і за рахунками.

Отже, можна зробити висновок, що основними напрямками ефективної автоматизації обліку є вибір оптимального програмного забезпечення з врахуванням специфіки методик та особливостей ведення обліку; економічний аналіз та оцінка ефективності використання інформаційної системи; подолання ризиків, пов'язаних із проблемами організації автоматизованого робочого місця бухгалтера та подолання психологічних і професійних бар'єрів бухгалтерів.